

РЕШЕНИЕ

№ 1304

гр. София, 13.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 99 СЪСТАВ, в публично заседание на девети декември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: ПЕТРОСЛАВ В. КЪНЕВ

при участието на секретаря СТАНИСЛАВА ИЛ. ЧЕРВЕНЯКОВА като разгледа докладваното от ПЕТРОСЛАВ В. КЪНЕВ Административно наказателно дело № 20211110210475 по описа за 2021 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 59 и сл. от ЗАНН.

Образувано е по жалба на /дружество/, ЕИК /номер/, срещу Наказателно постановление № Р-10-542 от 28.06.2021 г., издадено от заместник-председател на КФН, ръководещ управление „Застрахователен надзор“, с което на основание чл.644, ал.2, пред.2, вр. ал.1, т.2 от Кодекса за застраховането (КЗ), на дружеството–жалбоподател е наложено административно наказание – „имуществена санкция“ в размер на 2500 лева за нарушение на чл.108, ал.1 от КЗ.

С жалбата се изразява становище, че атакуваното наказателно постановление е издадено в нарушение на материалния и процесуалния закон, поради което се моли за неговата отмяна. Посочва се, че неправилно била ангажирана отговорността на дружеството за нарушение извършено при условията на повторност, а освен това дори да имало нарушение, то същото било маловажно по смисъла на член 28 от ЗАНН.

В съдебно заседание дружеството-жалбоподател, редовно призовано, не изпраща представител.

Процесуалният представител на АНО оспорва жалбата и моли за потвърждаване на наказателното постановление като правилно и законосъобразно. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Жалбата изхожда от легитимирано лице, подадена е в законоустановения срок, срещу подлежащ на обжалване акт, съдържа необходимите реквизити и производството е редовно образувано пред РС-София. Предвид на това съдът намира

жалбата за процесуално допустима.

Софийският районен съд, след съвкупен и поотделен анализ на всички събрани по делото доказателства и като съобрази закона, намира за установено следното от фактическа страна:

В КФН, управление „Застрахователен надзор” е постъпила жалба с вх. № 91-02-531 от 26.04.2021 година от Б.Т. във връзка с непроизнасяне на /дружество/ по застрахователна полица „Гражданска отговорност” относно увреден автомобил марка „***”, модел „****”, рег. № ***, по заведена щета № 2010028823. От дружеството-жалбоподател са били изисквани документи във връзка със заведената щета. След постъпване на изискваната документация свидетелката Н. установила, че в застрахователното дружество е била заведена претенция относно настъпило застрахователно събитие – ПТП с посочения по-горе автомобил. На 28.09.2020 г. били представени всички документи от потребителя, като на същата дата бил извършен оглед на увредения автомобил и потребителят предоставил данни за банковата си сметка, по която да бъде изплатено обезщетението. След тази дата не са били изисквани други допълнителни доказателства, относими към основанието и размера на претенцията. Въпреки това дружеството-жалбоподател заплатило застрахователното обезщетение в размер на 284,76 лева едва на 07.01.2021 г.

Въз основа на горните констатации проверяващите достигнали до заключението, че дружеството-жалбоподател не е изпълнило задължението си да се произнесе по заведената претенция в срок от 15 работни дни от представянето на всички доказателства. Срещу дружеството-жалбоподател бил съставен АУАН № Р-06-491 от 08.06.2021 г. за нарушение на чл.108, ал.1 от КЗ. Актът бил подписан от актосъставителя и двама свидетели, след което бил предявен на представляващ дружеството, който го подписал без възражения.

АНО счел посочените в акта фактически констатации за доказани и въз основа на него издал обжалваното понастоящем Наказателно постановление № Р-10-542 от 28.06.2021 г., с което на основание чл.644, ал.2, пред.2, вр. ал.1, т.2 от Кодекса за застраховането (КЗ), на дружеството-жалбоподател е наложено административно наказание – „имуществена санкция” в размер на 2500 лева за нарушение на чл.108, ал.1 от КЗ. В НП е акцентирано върху обстоятелството, че нарушението е извършено повторно (в едногодишен срок от влизането в сила на НП № Р-10-179/09.03.2018 г., влязло в сила на 04.02.2020 г.), поради което и наложеното наказание е определено по чл.644, ал.2 от КЗ.

По делото беше разпитана актосъставителката Д.Н., като показанията на същата са логични, последователни, непротиворечиви и кореспондират изцяло с констатациите обективирани в съставения АУАН и в обстоятелствената част на наказателното постановление, поради което съдът ги кредитира напълно.

Изложената фактическа обстановка съдът прие за категорично установена въз основа на гласните доказателствени средства – показанията на свидетелката Н., както и от приложените по делото писмени доказателства, които също изцяло съответстват на казаното от свидетелката.

Съдът, с оглед установената фактическа обстановка и съобразно възраженията и доводите на жалбоподателя, както и като съобрази задължението си да проверява изцяло законосъобразността на наказателното постановление, независимо от основанията, посочени от страните, установи следното от правна страна:

АУАН е съставен от компетентен орган. Нарушението е ясно, точно описано, като са посочени датата, мястото, начинът на извършването му и нарушените законови текстове. Актът е подписан от двама свидетели и е бил връчен на представител на дружеството. НП е издадено от компетентен за това орган като в съдържанието му нарушението отново е описано подробно по дата, място и начин на извършване, отразени са нарушените законови разпоредби, както и основаниято, на което се налага санкцията. В този смисъл съдът намира, че съдържа всички съществени реквизити за редовност, посочени в чл.57 от ЗАНН и нарушителят е бил запознат с всички фактически и правни основания на административнонаказателното обвинение. Спазени са сроковете по чл.34 ЗАНН. Актът е съставен в двугодишен срок от извършване на нарушението и в тримесечен срок от откриването на нарушителя, тъй като отговорът на застрахователното дружество ведно с изисканите документи са постъпили на 11.05.2021 г., като тримесечният срок следва да се брои именно от този момент, понеже от тогава проверяващите са могли да констатира дали действително е налице извършено нарушение от дружеството, както се е твърдяло в жалбата на потребителя. Наказателното постановление е било издадено в шестмесечен срок от съставянето на акта. При проверката на АУАН и НП съдът достигна до извода, че в процедурата по издаването им не са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, водещи до ограничаване правото на защита на дружеството-жалбоподател.

Нарушението е описано достатъчно подробно в АУАН и НП, като обосновано са изложени изводите на актосъставителя за датата, на която са събрани всички изискуеми документи, които имат отношение към щетата. Съдът намира, че още към 28.09.2020 г. /дружество/ е разполагало с всички изискуеми доказателства, включително банковата сметка на потребителя, а ако представителите на дружеството са преценили, че са им необходими и други такива, те е следвало да ги изискат по законовия ред от застрахования.

Имуществената санкция на дружеството-жалбоподател е наложена предвид извършено нарушение на разпоредбата на чл.108, ал.1 от КЗ. Нормата изисква застрахователят да се произнесе по претенцията по застраховки по раздел I от

приложение № 1 или по т. 1 – 3, 8 – 10 и 13 – 18, раздел II, буква „А” от приложение № 1, които не са застраховки на големи рискове, в срок до 15 работни дни от представянето на всички доказателства по чл.106, като определи и изплати размера на обезщетението или застрахователната сума, или мотивирано откаже плащането. Предвид факта, че това нарушение се реализира само чрез простия факт на бездействие от страна на застрахователя, тоест е формално, не е необходимо изследването както на евентуално настъпилите вреди от реализирането му, така и на причините за това.

В настоящия казус на 28.09.2020 г. са били представени всички необходими за удовлетворяване на застрахователната претенция документи, включително банковата сметка на потребителя. По делото липсват данни да са изисквани по надлежния за това ред други, допълнителни по смисъла на чл.106, ал.4 от КЗ документи от титуляра на застрахователния договор след визираната по-горе дата. Като се има предвид това обстоятелство се налага единственият възможен извод, че срокът по чл.108, ал.1 от КЗ е започнал да тече от горепосочената дата 28.09.2020 г. Това означава, че произнасяне на застрахователното дружество е следвало да бъде обективизирано в един от двата посочени в чл.108, ал.1 от КЗ варианта (плащане или отказ) до 19.10.2020 г. (понеделник, работен ден) включително. Въпреки това застрахователното обезщетение е било заплатено едва на 07.01.2021 г., тоест почти три месеца след крайния момент, визиран в чл.108, ал.1 от КЗ, до който застрахователното дружество е могло законосъобразно да изпълни това си задължение. Следователно нарушението е било извършено на 20.10.2020 г. с изтичането на посочения срок от 15 работни дни.

По отношение приложимостта на срока по чл.496, ал.1 от КЗ, съдът установи, че тази норма се намира в частта, посветена на ЗЗ „Гражданска отговорност” на автомобилистите и предвижда краен срок за произнасяне на застрахователя по претенцията, който не може да бъде по-дълъг от три месеца от предявяването ѝ, но това не изключва общото правило на чл.108, ал.1 от КЗ, който изисква застрахователят да се произнесе в срок от 15 работни дни от представяне на последното относимо доказателство. Законодателят е предвидил краен срок за произнасяне на застрахователя – 3 месеца от датата на предявяване на претенцията с оглед вида на застраховката – задължителния ѝ характер и важността на обществените отношения и интереси, които охранява. Този срок обаче не освобождава застрахователя от задължението да се произнесе в срок от 15 работни дни от постъпване на последното относимо доказателство. Казано по друг начин този тримесечен срок се отнася само за случаите, когато не са били представени всички доказателства по чл.106 от КЗ, но в конкретния случай категорично се доказва, че към 28.09.2020 г. застрахованият е представил всички необходими доказателства по чл.106 от КЗ, поради което именно от тази дата е започнал да тече срокът от 15 работни дни по чл.108, ал.1 от КЗ. Предвиденият тримесечен срок от датата на предявяване на претенцията цели гарантиране правата на застрахования, независимо от неговото поведение и дали е представил необходимите

документи. Този срок обаче не освобождава застрахователя от задължението да се произнесе в рамките на 15 работни дни от постъпване на последното относимо доказателство, когато застрахованият надлежно е представил всички необходими документи. Двата срока текат един в друг, тоест от предявяване на претенцията започва да тече максималният за произнасяне 3 месечен срок по чл.496, ал.1 от КЗ, но междувременно, ако в неговите рамки бъдат представени от застрахования всички необходими доказателства по чл.106 от КЗ, то започва да тече срокът от 15 работни дни по чл.108, ал.1 от КЗ. Когато двата срока текат едновременно се гледа кой от тях изтича първи. Случаят е аналогичен със сроковете по чл.34, ал.1 от ЗАНН, съгласно който АУАН се съставя в тримесечен срок от откриване на нарушителя, но не по-късно от една година от извършване на нарушението.

В НП е посочено, че Застрахователно дружество „***” АД е реализирало към датата на извършване на настоящото нарушение повече от едно нарушения на нормата на чл.108, ал.1 от КЗ. Това заключение е направено въз основа на приложеното по делото Решение № 641 от 04.02.2020 г. по КАНД № 13097/2019 г. по описа на АССГ, с което е оставено в сила Решение № 249744 от 21.10.2019 г. по НАХД № 6183/2018 г. по описа на СРС, НО, 16 състав, с което районният съд е потвърдил НП № Р-10-179/09.03.2018 г., с което на жалбоподателя е наложена имуществена санкция в размер на 3000 лв., на основание чл.644, ал.2, пред.2, вр. ал.1, т.2 от КЗ за нарушение на чл.108, ал.1 от КЗ. Решението на АССГ е влязло в сила на 04.02.2020 г. като необжалваемо.

Жалбоподателят - застраховател в случая е санкциониран обективно (вина не следва да бъде доказвана, тъй като нарушителят е юридическо лице, чиято отговорност е безвиновна). Застрахователно дружество „***” АД обективно е извършило нарушение на разпоредбата на чл.108, ал.1 от КЗ в срок по-малко от една година от влизането в сила на НП на КФН за същото такова нарушение, за което са съществували основания за ангажиране на отговорността му по чл.644, ал.2, вр. чл.644, ал.1, т.2 от КЗ. Макар това да е извършено едва с обжалваното НП, без в АУАН да са посочени каквито и да е обстоятелства, вменяващи в отговорност на дружеството извършването на нарушение в условията на повторност, настоящият съдебен състав намира, че следва да се съобрази с константната практика на АССГ, че това не е съществено процесуално нарушение. Според съдебните състави от АССГ повторността не е елемент от състава на правонарушението. Те приемат, че дали едно деяние е повторно или не, е релевантно обстоятелство единствено при определяне размера на административното наказание. Повторността не определя осъществен ли е съставът на нарушението, което в случая е безспорно установено. С разпоредбата на чл.42 от ЗАНН не се поставя изискване в АУАН да бъде посочена санкционната разпоредба, която следва да бъде приложена, както и видът и размерът на наказанието. Задължителни реквизити са единствено елементите от обективна страна - дата и място на нарушението, описанието

му и обстоятелствата, при които е извършено, и елементите от субективна страна - субект и вина при деяния, извършени от физически лица. Сочат се също и законните разпоредби, които са нарушени. Изискването на чл.42, т.4 от ЗАНН за описание на нарушението чрез всички елементи от фактическия състав на деянието по чл.108, ал.1 от КЗ е спазено при съставяне на АУАН. С чл.57, ал.1, т.7 от ЗАНН към тези елементи /чл.42, т.3 - т.5 от ЗАНН/ се допълват видът и размерът на наказанието, за определянето на което е от значение дали деянието е повторно или не, съответно дали същото е извършено от физическо или юридическо лице. Касае се за дейност на административнонаказващия орган по определяне вида и размера на наказанието в НП, за което нормата на чл.42 ЗАНН не поставя изискване да бъде посочено още със съставяне на АУАН. В този смисъл са постановени множество съдебни актове на различни състави на АССГ, сред които: Решение № 4274 от 22.06.2015 г. на АдмС - София по адм. д. № 4832/2015 г.; Решение № 4161 от 16.06.2015 г. на АдмС - София по адм. д. № 10783/2014 г.; Решение № 4019 от 10.06.2015 г. на АдмС - София по адм. д. № 292/2015 г. С оглед принципа на предвидимия съд и установената трайна съдебна практика по този въпрос, съдът намира за неоснователно възражението на жалбоподателя, че в АУАН не е повдигнато обвинение за нарушение при условията на повторност, което съставлява съществено процесуално нарушение. Въз основа на изложените съображения, следва да се приеме, че правилно е ангажирана отговорността на жалбоподателя за извършено при условията на повторност нарушение на чл.108, ал.1 от КЗ.

Член 644, ал.1 от КЗ е обща разпоредба за налагане на административно наказание, когато е извършено нарушение на норма от КЗ, извън случаите по чл.635 - 643 от КЗ, в рамките на които са определени конкретни наказания за конкретни нарушения на нормите на кодекса. От друга страна разпоредбата на чл.644, ал.2 от КЗ урежда института на т.нар. „повторно нарушение”. Съобразно легалната дефиниция на § 1, т. 51 от ДР на КЗ от такъв характер е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизане в сила на НП, с което е наложено наказание за същия вид нарушение. В такива случаи административнонаказателната репресия от страна на държавата спрямо юридическото лице – нарушител е засилена, като размерът на налаганата имуществена санкция в случаите на нарушение по чл.644, ал.1, т.2 от КЗ е от 2000 до 40 000 лева. Поради това съдът намира, че правилно на „***” АД е наложено наказание по чл.644, ал.2, вр. ал.1, т.2 от КЗ, доколкото несъмнено е доказано, че нарушението е извършено при условията на повторност. Неоснователно е възражението, че нарушението, което обуславя повторността е било по друг член на отменения КЗ, тъй като това не е вярно и предходното нарушение също е било по чл.108, ал.1 от КЗ. От друга страна, дори да беше вярно това твърдение, за да е налице повторност, то трябва извършеното второ нарушение да е от същия вид като предходното. Това е единственото изискване на закона, поради което е без абсолютно никакво значение кой е бил членът на

нарушената разпоредба първия път, след като се касае за нарушения от един и същ вид.

Материалният закон по определяне размера на имуществената санкция е приложен правилно като е съобразено цялостното поведение на нарушителя. Според настоящия състав наложената имуществена санкция в размер на 2500 лева съответства на характера и тежестта на извършеното нарушение и е съобразена с целите на наказанието, визирани в ЗАНН. Съдът намира, че не са налице основания за намаляване размера на санкцията, доколкото процесното нарушение не е първо или единствено за жалбоподателя, а и с оглед обстоятелството, че плащането е било забавено с почти 3 месеца след крайния срок. Всичко това говори, че предходно наложеното на застрахователя наказание и то дори в по-висок размер от 3000 лева, явно не е могло да постигне визираните в чл.12 от ЗАНН цели, а именно да предупреди и превъзпита нарушителя към спазване на установения правен ред, щом е извършил ново нарушение от същия вид. Поради тази причина настоящото наказание следва да е в по-висок размер от минималния, тъй като явно налаганите имуществени санкции в минимален размер не могат да постигнат целите си. Трябва да бъде отбелязано, че предвидената имуществена санкция за повторно нарушение е от 2000 до 40 000 лева, поради което наложената на дружеството в размер от 2500 лева изобщо не се явява прекомерна, а дори е близка до минимума, предвид посочения максимум от 40 000 лева.

В съответствие с изискванията на ТР № 1 от 12.12.2007 г. по т. н. д. № 1/2007 г. на ОСНК на ВКС, съдът обсъди, но не намери основания за прилагането чл.28 от ЗАНН, като отчете характера и вида обществени отношения, засягането на които е факт чрез извършеното нарушение и че то се явява типично, обичайно. КЗ е нормативен акт, целящ най-вече осигуряване защита интересите на потребителите на застрахователни услуги (чл.2, ал.1, т.1 от КЗ). Това не би могло да се осъществи по друг начин освен чрез спазване на законоустановените срокове, включително когато те са кратки и са свързани с полагането на по-големи от нормалните усилия от страна на застрахователя. Съдът достигна до извод за немаловажност на нарушението преди всичко въз основа на голямото закъснение при произнасяне по претенцията – почти три месеца, както и поради факта, че дружеството-жалбоподател е било наказвано и преди за подобни нарушения. Като специализирано дружество – застраховател, „***” АД е било информирано за кратките срокове за произнасяне и е следвало така да организира дейността си, че да не позволява нарушаването им, а те несъмнено са установени в полза на потребителя на застрахователната услуга. Съдът не намира, че случаят е представлявал някаква особена фактическа или правна трудност, нито са били налице такива форсмажорни обстоятелства, които да оправдаят забавянето на дружеството при изплащане на претенцията с подобен срок. С оглед на всичко изложено, съдът прие, че в случая не са налице основания за прилагане на чл.28 от ЗАНН и квалифициране на нарушението като маловажно, поради което НП следва да

бъде потвърдено изцяло.

При този изход на спора и с оглед направеното искане от процесуалния представител на наказващия орган за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, съдът намира същото за основателно. Съгласно чл. 63, ал. 5 от ЗАНН, в полза на юридически лица или еднолични търговци се присъжда и възнаграждение в размер, определен от съда, ако те са били защитавани от юрисконсулт. Размерът на присъденото възнаграждение не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ. На основание чл. 27е от Наредбата за заплащането на правната помощ, възнаграждението за защита в производства по Закона за административните нарушения и наказания е от 80 до 150 лв., поради което съдът намира, че следва да се присъди такова в размер на 100 лева, тъй като макар делото да не се отличава с правна и фактическа сложност, то бяха проведени три открити съдебни заседания и бяха разпитани трима свидетели, като юрисконсултът се явяваше във всяко едно от заседанията.

Предвид горното и на основание чл.63, ал.1, пред.1 и ал.5 от ЗАНН, Софийският районен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Наказателно постановление № Р-10-542 от 28.06.2021 г., издадено от заместник-председател на КФН, ръководещ управление „Застрахователен надзор“, с което на основание чл.644, ал.2, пред.2, вр. ал.1, т.2 от Кодекса за застраховането (КЗ), на /дружество/, ЕИК /номер/ е наложено административно наказание – „имуществена санкция“ в размер на 2500 /две хиляди и петстотин/ лева за нарушение на чл.108, ал.1 от КЗ.

ОСЪЖДА дружеството-жалбоподател /дружество/, ЕИК /номер/ да заплати на Комисия за финансов надзор (КФН) сумата от 100 /сто/ лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Административен съд – София град.

Съдия при Софийски районен съд: _____